YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

8 päivänä heinäkuuta 2004 *

Asiassa C-166/03,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään B. Stromsky, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja F. Million,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jossa kantaja vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY 28 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on varannut nimityksen "kulta" käytettäväksi esineistä, joiden kultapitoisuus on 750 tuhannesosaa, kun taas esineistä, joiden kultapitoisuus on 375 tai 585 tuhannesosaa, on käytettävä nimitystä "kultaseos",

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues (esittelevä tuomari), R. Schintgen ja N. Colneric,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.2.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut EY 226 artiklan nojalla kanteen, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 10.4.2003 ja jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY 28 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on varannut nimityksen "kulta" käytettäväksi esineistä, joiden kultapitoisuus on 750 tuhannesosaa, kun taas esineistä, joiden kultapitoisuus on 375 tai 585 tuhannesosaa, on käytettävä nimitystä "kultaseos".

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Code général des impôts'n (jäljempänä verolaki) 522 bis §:ssä, sellaisena kuin se on muutettuna jalometallien takuuta koskevaa lainsäädäntöä ja tullivirkailijoiden valtaa valvoa eräiden henkilöiden hallinnollista asemaa koskevaa lainsäädäntöä muuttavalla 4.1.1994 annetulla lailla nro 94-6 (loi n° 94-6, du 4 janvier 1994, portant aménagement de la législation relative à la garantie des métaux précieux et aux pouvoirs de contrôle des agents des douanes sur la situation administrative de certaines personnes; Journal Officiel de la République Française 5.1.1994, s. 245; jäljempänä CGI), säädetään seuraavaa:

"Ainoastaan sellaisista kultaesineistä, joiden kultapitoisuus on vähintään 750 tuhannesosaa, voidaan yksityisille suunnatun vähittäismyynnin yhteydessä käyttää nimitystä 'kulta'.

Esineistä, joiden kultapitoisuus on 585 tai 375 tuhannesosaa, on yksityisille suunnatun vähittäismyynnin yhteydessä käytettävä nimitystä 'kultaseos', minkä lisäksi pitoisuus on erikseen ilmoitettava."

Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

3 Komissio katsoi, ettei kyseinen säännös ollut EY 28 artiklan mukainen, joten se aloitti EY 226 artiklassa määrätyn jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämiseen liittyvän menettelyn. Komissio lähetti Ranskan tasavallalle virallisen huomautuksen, minkä jälkeen se lähetti 19.9.2001 perustellun lausunnon, jossa se kehotti kyseistä jäsenvaltiota toteuttamaan perustellun lausunnon noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta.

4 Ranskan tasavalta totesi 4.2.2002 päivätyssä kirjeessä, että CGI:n 522 bis §:llä täytettiin kuluttajansuojaa ja hyvää liiketapaa koskevia vaatimuksia, ja se kehotti komissiota tarkastelemaan arviointiaan uudelleen. Komissio päätti nostaa käsiteltävänä olevan kanteen.

Kanteen käsittely

Asianosaisten lausumat

5 Komissio väittää, että CGI:n 522 bis §:ssä kielletään myymästä Ranskassa nimityksellä "kulta" esineitä, joiden kultapitoisuus on 585 tai 375 tuhannesosaa, vaikka

kyseisistä esineistä voidaan siinä jäsenvaltiossa, josta ne ovat lähtöisin, käyttää mainittua nimitystä, ja asetetaan velvollisuus käyttää kyseisistä esineistä muuta nimitystä, eli "kultaseos", joka on kuluttajien kannalta vähemmän tunnettu ja vähemmän arvostettu. Komission mukaan kyseinen nimitys saattaa vaikeuttaa mainittujen esineiden myyntiä Ranskassa ja näin ollen ainakin välillisesti estää jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Komissio toteaa, että jos riidanalaisia nimityssäännöksiä ei voida perustella yleistä etua koskevalla päämäärällä, ne ovat EY 28 artiklassa kiellettyjä vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

6 Komissio katsoo, etteivät kyseiset nimityssäännökset ole tarpeellisia kuluttajansuojan ja hyvän kauppatavan takaamiseksi ja etteivät ne ole perusteltuja EY 28 artiklaan nähden. Komission mukaan jäsenvaltioiden kannalta olisi riittävää, että ne säätäisivät asianmukaisista merkinnöistä, joilla voidaan taata oikean tiedon antaminen erilaisten myyntiin tarjottujen esineiden todellisesta kultapitoisuudesta.

7 Ranskan hallitus riitauttaa sen, että kahden erilaisen esineryhmän olemassaolo vaikuttaisi tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Koska komissio ei ole osoittanut, että jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaikutettaisiin, se ei ole esittänyt sellaista näyttöä, jota sen näyttötaakkansa mukaisesti olisi esitettävä jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen osalta.

8 Ranskan hallitus väittää, että kyseiset kaksi nimitystä, eli "kulta" ja "kultaseos", vastaavat esinetyyppejä, joiden kultapitoisuus poikkeaa huomattavasti toisistaan, ja että kyseisillä nimityksillä voidaan täyttää tarve antaa kuluttajalle tietoa hänen suojelemisekseen. Kyseessä on Ranskan hallituksen mukaan yleistä etua koskeva päämäärä, jolla esineiden nimitystä koskeva toimenpide voidaan perustella EY 28 artiklan kannalta.

9 Kahden erilaisen nimityksen käyttämiseen perustuvalla järjestelmällä voidaan Ranskan hallituksen mukaan taata kuluttajien informointi paremmin kuin komission ehdottamalla järjestelmällä, eli sellaisilla merkinnöillä, joissa ainoastaan ilmoitetaan kyseisten esineiden kultapitoisuus. Ranskan hallitus toteaa, että viimeksi mainitussa järjestelmässä kuluttajille annetaan ainoastaan raakaa teknistä tietoa, kun taas kahden nimityksen käyttämisellä päästään pidemmälle, koska kuluttajille annetaan helpommin ymmärrettävä käsitys kyseisten tuotteiden laadusta.

10 Ranskan hallitus katsoo näin ollen, ettei CGI:n 522 bis §:n mukainen nimitysjärjestelmä ole EY 28 artiklan vastainen.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

11 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määrällisiä rajoituksia vaikutukseltaan vastaavina toimenpiteinä on pidettävä kaikkia toimenpiteitä, jotka voivat tosiasiallisesti tai mahdollisesti rajoittaa yhteisön sisäistä kauppaa suoraan tai välillisesti (ks. asia 8/74, Dassonville, tuomio 11.7.1974, Kok. 1974, s. 837, Kok. Ep. II, s. 349 5 kohta ja asia C-322/01, Deutscher Apothekerverband, tuomio 11.12.2003, 66 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

12 Komissio toteaa Ranskan hallituksen sitä riitauttamatta, että esineitä, joiden kultapitoisuus on 375 tai 585 tuhannesosaa, myydään muissa jäsenvaltioissa kuin Ranskassa laillisesti nimityksellä "kulta".

13 On kiistatonta, että nimitys "kultaseos" on kuluttajien kannalta vähemmän houkutteleva kuin nimitys "kulta".

14 CGI:n 222 bis §:ssä asetettu velvollisuus myydä tällaisia esineitä nimityksellä "kultaseos", vaikka niitä myydään niiden alkuperämaassa nimityksellä "kulta", on tällaisessa tilanteessa omiaan rajoittamaan jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

15 Tästä seuraa, että CGI:n kyseistä säännöstä on pidettävä EY 28 artiklassa tarkoitettuna tuonnin määrällistä rajoittamista vaikutukseltaan vastaavana toimenpiteenä ilman, että olisi tarvetta näyttää toteen, että kyseisellä toimenpiteellä on ollut tuntuva vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

16 Sen kysymyksen osalta, voiko tällainen säännös kuitenkin olla yhteisön oikeuden mukainen, on muistettava, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan sellainen kansallinen säännöstö, joka on annettu yhteisten tai yhdenmukaistettujen sääntöjen puuttuessa ja jota sovelletaan erotuksetta kotimaisiin tuotteisiin ja muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin, voi olla yhteensoveltuva perustamissopimuksen kanssa siltä osin kuin se on välttämätön esimerkiksi hyvää kauppatapaa ja kuluttajansuojaa koskevien pakottavien vaatimusten täyttämiseksi, jos se on asianmukaisessa suhteessa tavoiteltuun päämäärään ja tätä päämäärää ei ole mahdollista saavuttaa jäsenvaltioiden välistä kauppaa vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä (ks. asia C-448/98, Guimont, tuomio 5.12.2000, Kok. 2000, s. I-10663, 27 kohta).

17 On todettava, että yhteisön oikeuden vallitsevassa tilassa ei ole annettu yhdenmukaistettuja sääntöjä sellaisista pitoisuuksista, joita käyttäen tietyissä esineissä olevan jalometallin osuus olisi ilmoitettava, eikä siitä tavasta, jolla jalometallipitoisuudet olisi ilmoitettava. On myös kiistatonta, että CGI:n 522 bis §:ää sovelletaan erotuksetta ranskalaisiin tuotteisiin ja muista jäsenvaltioista tuotuihin tuotteisiin.

18 On myös myönnettävä, että CGI:n kyseisen säännöksen tarkoituksena on taata hyvän kauppatavan ja kuluttajansuojan toteutuminen.

19 Riidanalaisessa säännöstössä asetetaan kuitenkin velvollisuus käyttää sellaisten tuotteiden osalta, joiden kultapitoisuus on jompikumpi kahdesta alimmasta kultapitoisuudesta, jotka yksityisille suunnatussa vähittäiskaupassa ovat tarjolla, kahta eri merkintää, koska siinä asetetaan velvollisuus ilmoittaa esineen kultapitoisuus, joka antaa objektiivisen tiedon esineen puhtaudesta, minkä lisäksi on käytettävä nimitystä "kultaseos", joka antaa samasta seikasta paljon epätäsmällisempää tietoa.

20 Tästä seuraa, että CGI:n 522 bis §:ssä säädetty kahden nimityksen käyttämistä koskeva järjestelmä ei ole oikeassa suhteessa hyvän kauppatavan ja kuluttajansuojan takaamista koskevaan päämäärään nähden ja että kyseinen päämäärä on mahdollista saavuttaa jäsenvaltioiden välistä kauppaa vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä.

21 Näin ollen on todettava, ettei Ranskan tasavalta ole noudattanut EY 28 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on varannut nimityksen "kulta" käytettäväksi esineistä, joiden kultapitoisuus on 750 tuhannesosaa, kun taas esineistä, joiden kultapitoisuus on 375 tai 585 tuhannesosaa, on käytettävä nimitystä "kultaseos".

Oikeudenkäyntikulut

22 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut, että Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, ja Ranskan tasavalta on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Ranskan tasavalta ei ole noudattanut EY 28 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on varannut nimityksen "kulta" käytettäväksi esineistä, joiden kultapitoisuus on 750 tuhannesosaa, kun taas esineistä, joiden kultapitoisuus on 375 tai 585 tuhannesosaa, on käytettävä nimitystä "kultaseos".**

2) **Ranskan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Timmermans Puissochet Cunha Rodrigues

Schintgen Colneric

Julistettiin Luxemburgissa 8 päivänä heinäkuuta 2004.

R. Grass — kirjaaja

C. W. A. Timmermans — toisen jaoston puheenjohtaja